

T.C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sayı : B.18.0.ÇYG.0.04.01.156/ 7204

22 HAZİRAN 2006

Konu : Katı Atık Bertaraf Tesisleri
İş Termin Plânı

GENELGE
(2006/..14..)

Ülkemizde katı atıkların toplanması, taşınması ve geri kazanılması ile çevre ve insan sağlığına olumsuz etki yapmadan nihai bertarafına ilişkin yükümlülük, yetki ve sorumluluklar 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 14 ve 15'inci maddeleri ile Belediyelere ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'inci maddesi ile Büyükşehir Belediyelerine verilmiştir.

Ayrıca, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun (Değişik 13.05.2006-5491/Madde 8) Madde 11 gereğince, Büyükşehir Belediyeleri ve Belediyeler, **evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmekle** yükümlüdürler.

Yine aynı Kanun gereği; her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili Yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır. Atıkların üretiminin ve zararlarının önlenmesi veya azaltılması ile atıkların geri kazanılması ve geri kazanılabilen atıkların kaynağında ayrı toplanması esastır. Geri kazanım imkânı olmayan atıklar, yönetmeliklerle belirlenen uygun yöntemlerle bertaraf edilir.

Bu kapsamda katı atıkların, kaynağında ayrı toplanması, taşınması, geri kazanılması, bertarafı, mevcut vahşi depolama sahalarının rehabilitasyonu ve bu tesisler için yer seçimi kriterleri ile ilgili esaslar, 14.03.1991 tarih ve 20814 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" ve "Katı Atık Depo Alanları İle İlgili Yönerge" ile belirlenmiştir.

Bilindiği üzere 03.12.2003 tarih ve 3373 sayılı (2003/8 Nolu) Genelge ile illerimiz genelinde bölgesel işbirliği yapabilecek belediyeler ve alternatif katı atık depolama alanlarının belirlenmesi, vahşi atık depolama alanlarının kapatılarak rehabilite çalışmalarının başlatılması gerektiği yönünde tüm Valilikler talimatlandırılmıştır.

Bakanlığımızca, ülkemizde yaşanan katı atık sorununun çözümünde, çevrenin korunmasında ve evsel atıklardan kaynaklanan çevre kirliliğinin önlenmesinde, Belediyelerin "Katı Atık Bertaraf Tesisleri"nin hayata geçirilmesi ana unsur olarak görülmüş ve söz konusu genelge çerçevesinde, Bakanlığımız koordinatörlüğünde ülkemiz genelinde çalışmalar devam ettirilerek belirli bir aşamaya getirilmiştir.

Bu bağlamda Birlik Modeli oluşturularak işlemleri devam eden belediyeler ve büyükşehir belediyeleri "Katı Atık Bertaraf Tesisleri"nin hayata geçirilmesi çalışmalarını kesintisiz olarak devam ettireceklerdir.

Katı Atık Bertaraf Tesislerinin kurulması çalışmalarına yeni başlayacak belediyelerin ise, yine birlik modeli esasına göre;

Çevre Kanunu'nun (Değişik 13.05.2006-5491) Geçici Madde 4 gereğince, evsel nitelikli katı atık bertaraf tesisini kurmamış belediyeler, bu tesislerin kurulmasına ilişkin iş termin plânlarını bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde ilgili Valiliklere sunmak ve iş termin plânının ilgili Valiliğe sunulmasından itibaren; belediyelerde nüfusu, 100.000'den fazla olanlarda 3 yıl, 100.000 ilâ 50.000 arasında olanlarda 5 yıl, 50.000 ilâ 10.000 arasında olanlarda 7 yıl, 10.000 ilâ 2.000 arasında olanlarda 10 yıl içerisinde işletmeye almak zorundadır.

T.C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Belediyeler, Çevre Kanunu'nun (Değişik 13.05.2006-5491) Geçici Madde 4'de belirtilen hükümden yararlanmak için, Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde ilgili Valiliğe başvurmak zorundadır.

Bu itibarla, belediyelerin yukarıda belirtilen sürelerden yararlanmak için **13 Ağustos 2006** tarihine kadar ilgili Valiliğe müracaat etmeleri zorunludur. Valiliklerce ivedilikle ilgililere bu konuda tebligat yapılacaktır. Valilikler, belediye başkanlıkları veya belediye birliklerinin müracaatlarına ilişkin bilgileri Bakanlığımıza bildireceklerdir.

Katı Atık Bertaraf Tesisi olmayan ve inşaatına başlamayan belediyeler/belediye birlikleri, Katı Atık Bertaraf Tesisi kurulmasına ilişkin İş Temrin Plânını, Genelge ekinde yer alan İş Termin Plânı (İTP) formatında hazırlayarak **13 Mayıs 2007** tarihine kadar ilgili Valiliğe sunacaklardır. Valilikler, İş Termin Plânlarını değerlendirildikten sonra Bakanlığımıza sunacaklardır. Halen inşaatı devam eden Katı Atık Bertaraf Tesisleri için iş termin plânı hazırlanması şartı aranmayacaktır. Ancak tesislerin işletmeye alınma süreleri, yukarıda belirtilen işletmeye alma sürelerini geçmeyecektir.

Katı atık yönetim hizmetlerinde yaşanan en önemli problemlerden biri katı atık yönetim işletmeleri olan çok sayıda küçük belediyenin bulunmasıdır. Belediyeler atıkların bertarafı açısından belirli bir altyapıya, deneyimli personel veya yöneticiye sahip değildir. Bu nedenle, atıkların bertarafı için daha büyük yönetim birimlerinin (Belediyeler Birliği gibi) kurulmasını teşvik etmek önem taşımaktadır. Böylece, sınırlı kaynaklardan maksimum avantaj sağlanacak şekilde yararlanılabilir ve büyük ölçekli işletmeler ve büyük tesisler ortaklaşa kullanılarak daha fazla verim elde edilebilir. Dolayısıyla etkin bir atık yönetimi oluşturulması için, bölgesel işbirliği (Belediyeler Birliği) oluşturulması hizmetlerin ekonomik yürütülmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

Çevre Kanunu (Değişik 13.05.2006-5491/Md. 8) Madde 11'de "Atıksu arıtımı, atık bertarafı ve atık geri kazanım tesisleri yapmak amacıyla belediyelerin **hizmet birlikleri** kurmaları halinde, bu hizmet birliklerine araştırma, etüt ve proje konularında Bakanlıkça teknik ve malî yardım yapılır. Tesis yapım projeleri ise bu Kanunun 18 inci maddesi çerçevesinde kredi veya yardım ile desteklenebilir." hükmü yer almakta olup, 25.02.2006 tarih ve 26091 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevre Kirliliğinin Önlenmesi ve Temizlenmesine Yönelik Faaliyetler İçin Yapılacak Harcama ve Yardımlar ile Verilecek Kredilere İlişkin Yönetmelik" kapsamında Bakanlığımızca yapılacak yardım ve kredilere ilişkin esas ve usuller belirlenmiştir.

Bu doğrultuda; coğrafik ve meteorolojik şartlar dikkate alınarak ortalama 50-60 kilometre yarıçap içinde kalan belediyelerin öncelikle mevcut hizmet birliklerine dahil olmaları veya hizmet birliklerini oluşturarak Katı Atık Bertaraf ve Atık Geri Kazanım Tesislerini kurmaları esastır.

Yukarıda tanımlanan saha içinde kalan belediyelerin dahil oldukları veya oluşturdukları hizmet birlikleri, toplam nüfusu oranında Kanun'da belirtilen işletmeye alma sürelerine uygun olarak hazırlanan İş Termin Plânlarını, ilgili Valiliğe yukarıda belirtilen sürelerde sunmak zorundadır. Birlik üyesi belediyeler ayrıca İş Termin Plânı sunmayacaklardır.

Bu kapsamda, İş Termin Plânları hazırlanırken, 2003/8 Genelgesi çerçevesinde ortak Katı Atık Bertaraf ve Atık Geri Kazanım Tesisleri imkânlarının araştırılması, Katı Atık Bertaraf Tesislerinde yapılması plânlanan bertaraf yöntemlerinin belirlenmesi, belirlenecek arazi ihtiyacına göre yer seçiminin yapılması ve maliyetlerinin öncelikle çıkarılması konuları ilgililerce dikkate alınmalıdır.

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

İş Termin Plânlarında taahhüt edilen sürelerde, yerine getirilmesi gereken her bir yükümlülüğün takibi ilgili Valiliklerce yapılacaktır.

Çevre Kanunu'nun (Değişik 13.05.2006-5491/Madde 8) Madde 11 gereğince evsel katı atık bertaraf tesislerini kurma, kurdurma yükümlülüğü verilen Belediyelerin, Kanunun Geçici Madde 4'de belirtilen süre içerisinde İş Termin Plânlarını sunmaması, sunulan İTP'nda her bir yükümlülüğün taahhüt edilen süre içerisinde yerine getirilmemesi halinde, 5491 sayılı Kanunla değişik 2872 sayılı Çevre Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve diğer ilgili kanunlar çerçevesinde cezai işlem uygulanacaktır.

Bu Genelgenin yürürlüğe girmesi ile;

-11 Ağustos 1992 tarih ve B.19.0.ÇKÖ.0.08.00.00/07296 sayılı Katı Atıkların Düzenli Depolanması Genelgesi,

-03 Mayıs 1993 tarih ve B.19.0.ÇKÖ.0.08.00.00/ÖKM-322 sayılı Katı Atıkların Düzenli Depolanması Genelgesi,

-17 Mayıs 1993 tarih ve B.19.0.ÇKÖ.0.08.00.01/M-0085 sayılı (1993/6 No'lu) Katı Atık Depo Alanları Genelgesi,

-18 Mart 1995 tarih ve B.19.0.ÇKÖ.0.08.00.01/0554-1846 sayılı (1995/2 No'lu) Katı Atık Depo Alanları Genelgesi,

-04 Eylül 1998 tarih ve B.19.0.ÇKÖ.0.08.00.01/3313-7297 sayılı (1998/10 No'lu) Çöp Geri Kazanım İstasyonları ve Depo Sahaları Genelgesi,

-26 Temmuz 1999 tarih ve B.19.0.ÇKÖ.0.08.00.01/3048-5984 sayılı (1999/22 No'lu) Entegre Katı Atık Yönetimi Genelgesi,

yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini önemle arz ve rica ederim.

Osman PEPE

Bakan

EK: İş Termin Plânı Formu (1 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

-81 İl Valiliğine

Bilgi :

-İçişleri Bakanlığına

-Bayındırlık ve İskan Bakanlığına

-Sağlık Bakanlığına

- Kültür ve Turizm Bakanlığına

-Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına

-Başbakanlık Hazine Müsteşarlığına

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

KATI ATIK BERTARAF TESİSLERİ
“İŞ TERMİN PLÂNI ”

A) GENEL BİLGİLER

- 1) Yönetimin Adı, Adresi, Tel-Faks :
2) Bağlı olduğu İl :
3) Hizmet ettiği toplam nüfus :
4) Bertaraf Yöntemi :

B) İŞ TERMİN PLÂNI TAKVİMİ

<u>Yapılacak İşler</u>	<u>Taahhüt Edilen Süre</u>	
	<u>Başlama</u>	<u>Bitiş</u>
1) İş Temrin Plânının Valiliğe sunuluş tarihi	:	.../.../20...
2) Ön Fizibilite/Fizibilite çalışmaları (yer seçimi, jeolojik, jeoteknik ve hidrojeolojik etütler)	:	.../.../20... - .../.../20...
3) MÇK Kararı alma tarihi	:	.../.../20... - .../.../20...
4) Arazi'nin Tahsisi (Kamulaştırma)	:	.../.../20... - .../.../20...
5) Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci	:	.../.../20... - .../.../20...
6) Uygulama projelerinin hazırlanması	:	.../.../20... - .../.../20...
7) İnşaat ihalesinin yapılması	:	.../.../20... - .../.../20...
8) Katı Atık Bertaraf Tesisi İnşaatı	:	.../.../20... - .../.../20...
9) İşletmeye alma tarihi	:	.../.../20... - .../.../20...

Yetkilinin Adı, Soyadı, tarih, imza, mühür
(Belediye/Birlik Başkanı)

NOTER TASDİKİ